

Posudek vedoucí diplomové práce

Jan Kůs

„Regionální pohled na daňovou výtěžnost v České republice“

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
2010

Posuzovaná diplomová práce má 80 stran, je vhodně doplněna grafickými a tabulkovými prvky a je věnována územním aspektům příjmové stránky fiskální politiky na příkladě České republiky v letech 2005-2008.

V podmínkách české geografie se jedná o téma zcela nové, avšak i z mezinárodního hlediska velice aktuální. Problematika regionální dimenze fiskální politiky, resp. jejího daňového parametru je totiž významná minimálně ze dvou důvodů. Za první, aktivity veřejného sektoru včetně právě (re)distribuce finančních prostředků s sebou přináší významné územní dopady a implikace pro regionální rozvoj. Pochopení prostorové struktury veřejných finančních toků v území tak může napomoci k našemu lepšímu poznání podmíněnosti regionálního rozvoje. Za druhé, v kontextu snah společnosti aktivním (ač omezeným) způsobem regionální rozdíly ovlivňovat, poznatky ze studia územních aspektů daňového inkasa mohou přispět ke zlepšení nastavení a efektivity opatření explicitně zaměřených na řešení regionálních disparit. Autorovi se podařilo shromáždit data za cca 98 % veškerých daní odvedených v ČR ve sledovaném období, v územním i druhém členění. Nebereme-li v úvahu spotřební daně, autor operoval s průměrným ročním inkasem 875 miliard Kč!

Vzhledem ke skutečnosti, že pokud je mi známo, tato diplomová práce představuje v ČR první pokus využít údaje o inkasu daní pro regionální analýzu, autor si vytyčil tři poměrně obecné cíle a dvě relativně přímočaré výzkumné otázky. Práce je logicky vystavěna v šesti věcných kapitolách, ačkoliv čtvrtá a pátá kapitola by si zasloužily lepší vzájemné provázání. V páté kapitole by bylo rovněž vhodné lépe provázat dílčí téma explicitní regionální politiky s otázkou významnosti regionálních dopadů nastavení daňového systému, na tuto souvislost autor mj. odkazuje jak v úvodu, tak v závěru práce. Rovněž mám dílčí připomínku ke ztotožňování „regionálních dopadů daňového systému“ zjednodušeně řečeno s otázkou „jakým objemem finančních prostředků ten který region“ přispívá prostřednictvím daňových a dalších odvodů do systému veřejných financí, jež se line prakticky celou diplomovou prací. Regionální dopady daňového systému zahrnují nepochybně širší spektrum aspektů, než pouze uvedený „finanční pohled“ (např. regionální dopady změn v nastavení jednotlivých typů daní projevující se například změnou strategie významných aktérů regionálního rozvoje - např. finanční instituce, velké firmy atp.). Výhradu mám i podle mého názoru k nesprávnému chápání implicitní regionální politiky (s. 36-37) jako politiky zahrnující prakticky veškeré politiky státu potažmo přinášející regionální dopady, přestože toto vymezení je stále předmětem odborné diskuze.

Celkově však je teoretická část vypracována nadstandardně dobře, diplomant zdařile propojil znalosti z geografie se svým ekonomickým vzděláním a prokázal výbornou orientaci v regionálním pohledu na příjmovou stránku fiskální politiky.

Značný prostor diplomant věnoval metodické části, kde se systematicky snažil postihnout limity vypovídací schopnosti údajů o inkasu jednotlivých druhů daní pro regionální analýzu.

Pro čtenářovu lepší orientaci by nicméně byla vhodná shrnující tabulka s metodickými omezeními/výhodami jednotlivých údajů.

Empirickou část diplomové práce autor vzhledem ke zjištěným metodickým omezením pojal relativně jednoduše, postupoval logickými kroky, podal v ní základní pohled na regionální variabilitu ve výběru vybraných typů daní v ČR a snažil se při interpretaci výsledků zohlednit identifikovaná metodická omezení. Po prvotních empirických výpočtech však možná měl autor přistoupit i k formální revizi výzkumných otázek a explicitně práci orientovat více na prověření možností datové základny jakožto indikátorů sloužící k objasnění prostorové organizace/hierarchizace ekonomických aktivit, resp. společnosti, což sám autor v práci správně mnohokrát zdůrazňuje. Vhodné by tak bylo více pracovat například s pořadím jednotlivých regionů dle výnosu inkasa jednotlivých druhů daní, jakožto i využít jiných vhodných charakteristik (např. počet a struktura zaměstnanců anebo podniků). Částečně se o tento postup autor pokusil v „syntetizující“ kapitole 7.5, avšak pro detailnější diskuzi, např. i dílčích výsledků v tabulce č. 7, pravděpodobně autorovi nezbyl dostatečný časový prostor. Vyzdvihnout bych nicméně chtěla zdařile propracovaný závěr.

Co se týče formální stránky zpracování - práce s literaturou je na adekvátní úrovni, autor využívá jak domácí, tak cizojazyčné literatury, seznam použité literatury však vykazuje drobné formální nedostatky. Diplomantův kultivovaný a čtivý písemný projev ruší občasně překlepy a nedokonalosti v interpunkci, výjimečně i příliš dlouhá souvětí, resp. odstavce.

Na závěr posudku si dovoluji zdůraznit potřebu ocenit autorovu odvalu pustit se „na tenký led“ a otevřít v české geografii nové téma.

Celkové zhodnocení: Předložená práce je po odborné i stylistické stránce kvalitně zpracována, autor prokázal výbornou orientaci v problematice. Po formální stránce je práce zvládnuta uspokojivě. Diplomová práce Jana Kůse i přes výše uvedené poznámky splňuje požadavky kladené na tento typ vysokoškolských prací a doporučuji ji přijmout k úspěšné obhajobě.

V Praze dne 14.9.2010

RNDr. Marie Macešková, Ph.D.